

ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΜΗΝΕΣ

Ἰούνιος.

Ἐγνώρισά ποτε μίαν φιλάρεσκον, ἐκ τῶν θελκτικωτάτων, ἀλλὰ καὶ τόσῳ ἐπικινδύνῳ πλασματικῶν ὑφαίνειν αἰωνίως ἐρωτιδία, ἅτινα ἐλησιμῶναι μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐτόξευον ἀείποτε τὴν μέθην καὶ τὸ πάθος, καὶ ἀπαύστως ἐγάλα, ἀνεκάγχαζεν, ἀποκαλύπτουσα ὀδόντας λευκοτάτους. Μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ἡ ἐξαδέλφη τῆς ὅτε ἐπέστη τῆς κηδείας ἡ ὥρα, ἡ κόρη κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ φέρετροῦ, ἐκθάλλουσα σπαρακτικὸς θρήνησιν· πρώτην φράσιν εἶδον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς νὰ χύνουν δάκρυα ὅταν ἔξεκομιζέτο τὸ φέρετρον, ἐκείνη ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἐξέσπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, βεβαιούσα διὰ λυρικωτάτων ἀποστοφῶν: « Ὑστερα ἀπὸ οὗτω μέραις, θάρσῃ νὰ σ' εὐρῶ ἐς τῆς ὄχτῳ, ἔαδελφούλα μου. » Τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἡ τρελλή φιλάρεσκος ἔθεάτο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραθύρου ἀκοντίζουσα τὰ τακρῶτερα βλέμματα καὶ γελῶσα τὸν φαϊρότερον τῶν γελῶτων.

Δὲν ἤξεύρω πῶς μού ἀπῆλθεν ἡ ἀνακνησις αὕτη, μόλις ἐκάθισα νὰ καταστρωσω καὶ τοῦ Ἰουνίου τὸν ὀφειλόμενον ἐλεγγον. Ἰσως διότι ὁ μὴν, καθ' ὃν ἀκουεταί τέλος ὁ τέττις, ὁ ἐπίσημος κήρυξ τοῦ θέρους, καθ' ὃν κοάζουσιν οἱ βάρχοι καὶ οἱ ἠθαποιοὶ, καθ' ὃν πληθύνονται τὰ βερυκοκκα καὶ αἱ νόσοι, κοσμοβόλουσιν οἱ ἰασμοὶ, ὁ ζηρός καὶ καυστικός θεριστής παρουσιάζει ἀπροσδοκῆτους ἀναλογίας μετὰ τὴν ῥηθείσαν φιλάρεσκον καὶ τὰ δακρυά τῆς ἐν τῇ ἐφετεινῇ ἀπροσδοκῆτῳ βροχερότητι καὶ χειμερινῇ αὐτοῦ προδιαθέσει, ἥτις ὅσον καὶ ἂν εἴνε δυσάρεστος, δὲν δύναται νὰ εἴνε ἡ παροδική.

Πόσον ἰδιώτροπος ἐπεφάνη αὐτὸς ὁ Ἰούνιος, καὶ πόσον ἀπεστρέφετο τὰς κοινοτοπίας! Ἐξήρχεσθε ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ἀλεξήλιου σας, ἀπομάσσοντες τὸν περιρρέοντα τὴν ὄψιν σας ἰδρωτὰ καὶ καταρῶμενον τὸν καύσαντα, καὶ ἐπανήρχεσθε μετὰ δύο ὥρας ὑπὸ παμμέλανα οὐρανὸν καὶ βαγδαῖον ὄμβρον. Τὸ ἀβρὸν ἀλεξήλιον ἐκτελεῖ τὰ δυσδᾶστακτα χρέη τοῦ ἀλεξιβρόχου, αἱ πόδες σας βυθίζονται εἰς τὸν βόρβορον, ἔχετε καὶ ἤδη ὡς ἀντικείμενον κατάρας τὴν ὑγρασίαν. Τὰς ἐσπέρας δὲν δύνασθε νὰ ὑποστῆτε ἀφόβως οἱ περισσότεροι, ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν χειμερινῶν ἐπανωφορίων. Ἀναγινώσκετε εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰς λεπτομερείας τριῶν ἐν Ἀθήνας αὐτοκτονιῶν, ἐξ ὧν ἡ μία, τῆς ὁποίας ἡρώς εἴνε γυνή, διὰ... πούδρας καὶ ἐνῶ ἀναφωνεῖτε ὅτι ἡ γυναικεία πονηρία δύναται νὰ διακωμωδῆσθαι ἐν ἀνάγκῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπελπισίαν, σκέπτεσθε συγχρόνως ὅτι λογικώτερον θὰ ἦτο νὰ αὐτοκτονήσουν μίαν ἐσπέραν ὅλοι οἱ ἐργολάβοι τῶν θερινῶν θεάτρων, τοῦ

Φαλήρου, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῶν Ὀλυμπίων, καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἄς ὀφεταιῖν δὲ Ἰούνιος. Ἀλλ' ἂν διεπαράξῃαν τοὺς θεατρικοὺς κύκλους αἰβρογαὶ τοῦ Ἰουνίου καὶ μετέβαλον τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος εἰς πλατεῖαν λαοπολιμνῆν, ἂν ἐν τοῖς ἀγροῖς παρεκάλυσαν τὴν πρῶδον τῶν θεριστικῶν ἐργασιῶν, ἀπέδωκαν ὅμως πρόσκαιρον θάλλος καὶ δροσερότητα εἰς τὰ δένδρα τῆς πρωτευούσης, τὰ φθειρόμενα ὑπὸ τῶν ἀπαύστως περικαλύπτοντος ταῦτα κομιροῦ, διέχυσαν καὶ μέχρι τῶν ὀδῶν μας ἀγροτικὰ ὡσεὶ φηνοσάρου ἢ ἔαρος, ἀρώματα, ἀνέστησαν ἐν βαρυτιμῇ σμαράγδων καὶ μαργαριτῶν ἐσθῆτι τὴν ἐξοχίαν, καὶ ἐν γένει ἀπεκάλυψαν πανταχοῦ τὸ θέλητρον τῆς πρασινάδας. Καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ ἀύχμηρῳ παρ' ἡμῖν κόσμῳ συνήθως, ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ποιήσεως, ἡ πρασινάδα αὐτῆ ἐπεχύθη κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον διὰ τῶν *Eidyllion* ἐνός τῶν ἡμετέρων συνεργατῶν.

Καὶ ἐν τούτοις, μεθ' ὅλην τοῦ καιροῦ τὴν ἀντιπολιτευσιν, τὰ θεάτρα δὲν κατεδικάσθησαν εἰς διαρκῆ ἀπεργίαν· ἐδόθη καιρὸς καὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν θίασον νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ κοινῦ διὰ νέων τινῶν ἔργων, μεταφραστικῶν, ὡς πάντοτε, καὶ τὸν γαλλικὸν τοῦ Φαλήρου νὰ ἐπιδείξῃ πᾶσαν τὴν χάριν καὶ τὴν μελωδικότητα τῆς ἰκανῆς αὐτοῦ πρωταγωνιστρίας κ. Reine, καὶ εἰς τὰς παντομιμίας τοῦ Ἄντρου τῶν νυμφῶν νὰ χειροκροτηθῶσιν ἐκθύμως ὑπὸ τοῦ συνήθους ἀκροατηρίου των, καὶ τὸν ἥρωα τῶν ὀδῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων, τὸν μοναδικὸν ἀθλητὴν, τὸν πασιγνώστον Κουταλιανόν, τὸν βαστάζοντα ἀμελητῆ ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του ὄμοῦ μετὰ ἄλλα βάρη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, νὰ καταστῇ δημοτικώτατος, νὰ ἀποκτήσῃ φανατικὸς ὄπαδός, νὰ δεχθῇ τιμαλφεῖς στεφάνους, νὰ προκαλέσῃ τὴν καταπληκτικὴν κατανάλωσιν σατυρικῆς τινος ἐφημερίδος, δημοσιεύσεως τὴν βιογραφίαν του, καὶ νὰ προσκληθῇ εἰς συνέντευξιν ὑπὸ τοῦ κ. Τρικοῦπη.

Ὁ ἔκτακτος οὗτος Ἰούνιος δὲν παρέσχε πραγματὰ εἰς μόνην τὴν μετεωρολογίαν καὶ τὴν θεατρολογίαν. Παρέσχε καὶ στάδια εἰς σοβαροτέρας σκέψεις καὶ εὐβραθετέρας συζητήσεις καὶ ἔδωκεν ἴσως νύξεις εἰς συγγραφὴν ἐν τῷ μέλλοντι « Διασημῶν δικῶν » διὰ τῆς παράπομπης εἰς διαστήρια ἐπιφανῶν ἀρχόντων, πλουσίων, καὶ νομομαθῶν. Περὶ τῶν ἀνησυχαστικῶν ζητημάτων ὡμίλησεν ὁ τυπος, ἂν οὐχὶ μετὰ πλεόνος, ἀλλὰ μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ περὶ Κουταλιανοῦ εὐρύτητος.

Ἀλλὰ πολλῶ θετικώτεραν ἀνησυχίαν ἐνέπνευσεν εἰς τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης ἡ χολέρα τῆς Τουλῶν, ἡ χολέρα, τῆς ὁποίας τὴν ἀπαισιότητα νομιζέτε ὅτι οὐδὲν

ὄνομα ἐκφράζει ζωηρότερον τοῦ ὀνόματός της. Πολλοὶ οἰκογένειαι ἀνέβαλον τὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐτήσιον ταξείδιόν των εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἐκαστον τηλεγράφημα προστίθησι καὶ μίαν ρυτίδα μερίμνης ἐπὶ τοῦ μετώπου μας ἄλλοτε ἢ φήμη παριστᾷ τὰ πράγματα σοβαρότερα τῆς πραγματικότητος ἄλλοτε ἢ φαντασία προτρέχει συμπληροῦσα καὶ ἐνσαρκοῦσα τὰ ἀπειλούμενα δεινά· ἢ μνήμη ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν, καὶ ἀναπολοῦσα ἀναλόγους περιστάσεις καὶ ἐρευνώσα τὰ χρονικά τῆς χολέρας, ἀντλεῖ παραμυθίαν ἢ ἐπιτείνει τὸν τρόμον.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰουνίου εἰσήγαγεν εὐοιώνως εἰς τὸ ἔθνος τὴν μεγαλοπρεπῆ δωρεάν τῶν Βασιλιάων, καταστήσασα ἐκεῖνο πλουσιώτερον κατὰ ἕν ἑκατομμύριον· ἀλλ' ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰουνίου κατέστησε συγχρόνως τὸ ἔθνος καὶ πτωχότερον κατὰ ἓνα ἄνδρα, ἐξ ἐκεῖνων οἵτινες τόσον μᾶς εἶνε χρήσιμοι, καὶ τόσον σπανίζουσιν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ μηνὸς ἐπενηθίσαμεν τὸν θάνατον τοῦ Κριάρη, τοῦ ἡρωικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κρήτης, ὅστις δι' ὅλου τοῦ βίου ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος παρέδωκε τῇ ἱστορίᾳ ὄνομα δι' ἀφθίτου δόξης ἐστεφανωμένον.

* *

Αἱ ἐξετάσεις ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἐπερατώθησαν· μὲ ποίαν ἀγωνίαν οἱ νεαροὶ μαθηταὶ βλέπουσιν εἰσερχόμενον τὸν αὐστηρὸν μῆνα τῶν ἐξετάσεων, τὸν μῆνα τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀνταποδόσεως ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἐπιμέλειάν του! Αἱ πρῶται ἡμέραι του παρέρχονται μὲ τοὺς παλμούς τῆς μελέτης καὶ τῶν ἐξεταστικῶν ἀποτελεσμάτων· αἱ τελευταῖαι ἡμέραι του δύνουσι μὲ τὰς ἐνστάσεις τῶν διακοπῶν. Ὁ Ἰούνιος εἶνε καὶ πρέπει νὰ εἶνε ὁ προσφιλέστερος μὴν πρὸ πάντων εἰς τὰς νεανίδας, διότι ἐν αὐτῷ αἱ μὲν βλέπουσι τὴν μοῖραν των εἰς τὰς ἐξετάσεις, αἱ δὲ βλέπουσι τὴν μοῖραν των εἰς τοὺς κλύδωνας καὶ τὰ ριζικά τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ ἐπονομαζομένου *Riganā*, *Λαμπαδά*, καὶ *Ριζικάρη*, καθ' ὅσον ἐν τῇ εορτῇ του κοσμοῦνται τὰ στήθη διὰ θύμου, καὶ καίουσιν αἱ πυραὶ, καὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν τὰ ριζικά.

Καὶ ἦδη, καλῶς ἦλθες, Ἰούλιε! ἔσο κἂν σὺ φρων σὺ, κάμε νὰ λησμονήσωμεν τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ προκατόχου σου, ἀπόστρεψον ἀφ' ἡμῶν τοὺς φόβους τῆς χολέρας, πρόσταξον νὰ λειτουργῶσιν ἀπροσκόπτως τὰ θέατρα καὶ τὰ λουτρα, ὠρίμασον ἐγκαίρως τὰς σταφυλὰς καὶ τοὺς πέποννας, εἰσάγαγε εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἄλλα ἑκατομμύρια, γέννησον νέους Κριάρας, ἢ ἔμπνευσον εἰς τοὺς Ἀθηναίους σου τὴν ἰσχύν τοῦ ζωδίου σου, τοῦ Λέοντος, ἵνα ὑπομένωσιν ἀφόβως πᾶσαν κακοτροπίαν τῆς τύχης.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ.

ΠΑΛΙΑ ΧΑΡΤΙΑ

Τακτοποιεῖ τὸ κιβώτιόν του.

Συμμέμονος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου, κατὰ τὸ ἤμισυ χαμένος ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ σκεύους, περιάγει τὴν χεῖρά του μεταξὺ τῶν κεκονιαμένων ἐνδυμάτων, τῶν ξεσχισμένων βιβλίων καὶ τῶν διεσπαρμένων χαρτίων, ἅτινα ὑφῶνται εἰς ἀλλόκοτον φυρμὸν ἐν ἀδελφικῇ ἀταξίᾳ ἐκεῖ μέσα. Διότι τὸ φαῖον αὐτὸ κιβώτιον, ὅπερ — ἀκούσιος ἀναχωρητῆς—ἐγκατέλειψε πολὺ ἔνωρις τὸν κόσμον μὴ γνωρίσαν ἐξ αὐτοῦ παρὰ τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξυλουργοῦ καὶ τὸ πτωχὸν δωματίον, ἐν ᾧ τὸ εὐρίσκομεν ἐγκατεστημένον διαρκῶς ἀφ' οὔτου μετηνέχθη ἐκ τοῦ πρατηρίου, ἀπὸ δεκαετίας ἐκπληροῖ τὸν δύσκολον προορισμὸν νὰ υποδέχεται ὅλους τούτους τοὺς ἀνομοίους ξένους, συγκεντροῦν ἐν ἑαυτῷ ὡς ἑλλην ὑπουργὸς τριπλὴν ὑπόστασιν καὶ καθήκοντα βιβλιοθήκης, ἱματιοθήκης καὶ χαρτοφυλακίου.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν εὕρισκε πολλὴν ἐνόχλησιν εἰς τοῦτο· οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, ὀλίγοι καὶ συνοικειούμενοι βαθμηδὸν ἐκ τῆς κατ' ἀνάγκην συμβιώσεως, οἰκονομοῦντο εὐκόλως ἐντὸς τῆς στενῆς των διαμονῆς. Ἀλλ' ἔπειτα καθ' ἡμέραν εἰς αὐτοὺς προσετίθεντο νέοι καὶ οἱ ἐπήλυδες ἐξήτουν δικαίωματι εἰσβολῆς νὰ κατακτήσουν τὸν χῶρον, ὅστις ἀνῆκεν εἰς τοὺς προκατόχους των, καὶ μάχαι συνήπτοντο περὶ ἐξώσεως, ὡν τὰς συνεπειὰς ἠσθάνετο τὸ ταλαιπωρὸν κιβώτιον, ὀδυνηρῶς στένον ἐπὶ τῶν ἐσκωριασμένων στρογγύγων του, ὅταν κλειόμενον ἠναγκάζετο ἢ νὰ συγκρατήσῃ ἐν ἑαυτῷ ὅλον τὸν ὄγκον ἐκεῖνον ἢ νὰ διασπασθῇ. Ἐως οὗ τὸ μέγα αὐτὸ δημιούργημα τῆς ἀταξίας ἔλαβε τοσαύτας διαστάσεις, ὥστε ἐπῆλθε καταφανὴς ἡ ἀνάγκη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἰδιαιτέραν τιὰ διευθέτησιν. Τὰ παλαιὰ ἐνδύματα θὰ τεθῶσιν εἰς ἄλλο ἐπίτηδες ἀγορασθὲν μικρὸν κιβώτιον· τὰ βιβλία θὰ καταλάβωσιν ἐν ἀνέσει τὴν μίαν τῶν πλευρῶν· καὶ τὰ χειρόγραφα, ὅσα δὲν θεωρηθῶσιν ὀλοτελῶς πλέον ἄχρηστα, τὴν ἄλλην. Θὰ παύσῃ πλέον τὸ μέλαν ἐκεῖνο ἐπανωφόριον νὰ περιπτύσσεται ἐρωτικῶς ἐντὸς τῶν σπητοβρώτων κόλπων του τὸ χονδρὸν ἐκεῖνο λεξικόν· τὰ νομικὰ τεύχη δὲν θὰ φιλοξενῶσι μεταξὺ τῶν σελίδων των τετράδια στίχων· καὶ αἱ ἀρχαῖαι γραμματικαὶ, αἱ πεταμέναι ἐκεῖ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ γυμνασίου, δὲν θὰ βλέπουν εἰς τὸ ἐξῆς περιέργως γειτονεύοντα σημειωματαρία ἄλλοτε μυροβόλα.

Ἀλλ' ὅσα εὐκατόρθωτον εἶνε νὰ ἐκθρονισθῇ ἡ τάξις, τόσα ἀδύνατον σχεδὸν νὰ κατανικηθῇ ἡ ἀταξία, μάλιστα ὅταν αὐτὴ εἶνε τὸ παρελθόν καὶ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα διὰ τοῦ χρόνου νὰ θεωρηθῇ αὐτὴ ὡς ἡ φυσικὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων.